

ESTUDI SOCIOECONÒMIC DE L'AMPLIACIÓ DEL PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL MEDI FÍSIC I DEL PAISATGE DE L'ESPAI NATURAL DEL GARRAF

RESUM

Tercera i darrera part de l'anàlisi del Parc Natural del Garraf, continuació de l'estudi geològic i del botànic publicats als números anteriors. Amb l'ajut de nombroses gràfiques, s'ofereixen les dades demogràfiques i socioeconòmiques disponibles com a més recents de la comarca del Garraf, dels municipis objecte de l'ampliació i dels més propers als anteriors, així com una aproximació a les diferents activitats que s'hi desenvolupen, en especial pel que fa a ocupació del sòl i labors agràries i forestals en els actuals límits del PE.

ABSTRACT

The third and last part of the analysis of Garraf's Natural Area as the continuation of the geological and botanical surveys published in our two last issues. This is supported by a great deal of charts and provides population and socio-economic data that was most recently been made available on the Garraf Area, on enlargement-affected municipalities and on the closest ones to the latter. In addition, the analysis includes an approach to all activities developed therein, especially with regard to the use of soil and farming and forestry tasks within the current boundaries of PE.

INTRODUCCIÓ

Els límits actuals, el 1998, del PEPMF de Garraf abasten part de les comarques del Baix Llobregat, l'Alt Penedès i del Garraf, als estreps ponentins de la serralada Litoral catalana. El marc geogràfic es situa entre la riba dreta del tram inferior del riu Llobregat, la mar Mediterrània, la serralada del massís de l'Ordal i la depressió del Penedès. L'integren parts importants dels 8 municipis actualment incorporats: Gavà, Castelldefels, Begues, Olesa de Bonesvalls, Olivella, Avinyonet del Penedès, Sant Pere de Ribes i Sitges, amb una extensió total protegida de vora de 10.000 ha. La comarca del Baix Llobregat hi participa amb 4.066 ha, la del Garraf amb 4.792,5 ha i l'Alt Penedès amb 1.142,5 ha.

Aquest estudi socioeconòmic incorpora les dades estadístiques disponibles sobre l'entorn de la futura ampliació del Pla Especial del Garraf cap als municipis de Sant Pere de Ribes (que amplia la seva superfície protegida) i de Vilanova i la Geltrú, capital de la comarca i que s'incorpora, com a novetat, al Parc.

En el moment de la redacció del present estudi, dels dos municipis, només el de Sant Pere de Ribes havia definit l'extensió de l'ampliació del PEPMF dins del seu terme municipal. Bàsicament s'incorporen sols amb qualificacions urbanístiques de protecció en els seus actuals Plans Generals d'Ordenació Urbana vigents, i com a límit de referència tan sols faciliten l'orientació de gran part dels territoris municipals situats al nord de la traça de la recent ampliació de l'autopista A-16 "Pau Casals".

L'estudi proporciona les dades demogràfiques i socioeconòmiques disponibles com a més recents de la comarca del Garraf i dels municipis objecte de l'ampliació, així com els més propers als anteriors: Vilanova i la Geltrú, Sant Pere de Ribes, Sitges, Olivella i Canyelles. També s'efectua una aproximació a les diferents activitats que s'hi desenvolupen, tenint especial cura en les d'ocupació del sòl, agràries i forestals.

DELIMITACIÓ DE L'ÀMBIT D'ESTUDI

- Municipis implicats:

Els municipis que integren l'ampliació del Pla Especial són:

- Sant Pere de Ribes (amplia el seu actual límit)
- Vilanova i la Geltrú (capital de la comarca del Garraf i que s'incorpora com a nou municipi en l'ampliació del Pla Especial)

- Municipis més propers:

- Sitges (forma part del Pla Especial)
- Olivella (forma part del Pla Especial)
- Canyelles (no forma part del Pla Especial del Garraf, però sí del PC d'Olèrdola)

- Ciutats o nuclis urbans importants propers a l'àrea d'ampliació:

- Seguint la línia de costa cap al N: Vallcarca, Garraf, Castelldefels, Gavà
- La mateixa línia costanera cap al S: Cubelles, Cunit, Segur de Calafell, Calafell i Sant Vicenç de Calders
- A les zones interiors cap al NE i l'E: Olesa de Bonesvalls, Begues, Bruguers, Castelldefels, Gavà
- Cap al N: Olivella, Avinyonet, Canyelles, Sant Miquel d'Olèrdola i Vilafranca del Penedès
- Cap al NW i l'W: Santa Margarida i els Monjos, l'Arboç, les Masuques, Torrelletes, Castellet i la Gornal, Bellvei, el Vendrell i Calafell
- Cap al S: el límit és la mar Mediterrània

- Comunicacions:

El mitjà que permet un accés més còmode i ràpid al Pla Especial és la carretera. Les principals carreteres de la zona són:

- Autopista A-16 "Pau Casals" de Barcelona a Coma-ruga
- C-246 de Barcelona al Vendrell, passant ran de costa per Sitges i Vilanova i la Geltrú, després de travessar les Costes del Garraf

- C-245 de Barcelona a Castelldefels i a la C-246, per Viladecans i Gavà
- N-340 de Barcelona al Vendrell, pel port de muntanya de l'Ordal i passant per Vilafranca del Penedès
- BV-2041 de Gavà (C-246) a Begues, per Bruguers
- BV-2411 de Begues (BV-2041) a Avinyonet del Penedès (N-340), per Olesa de Bonesvalls
- BV-2111 de Sant Pere de Ribes a Olivella
- BV-2415 de Vilafranca del Penedès a Olivella
- B-211 de Sitges (C-246) a Vilafranca del Penedès

Les entrades més comunes a l'espai natural protegit són: la de Castelldefels per la urbanització Rat Penat, tot just abans d'iniciar la primera corba de les costes del Garraf (rotonda damunt l'entrada del 1r túnel de l'A-16); la de Begues, la d'Olivella, la de Sitges i, pròximament, amb l'ampliació del parc, la de Vilanova i la Geltrú: la C-246, la C-244 de Vilanova i la Geltrú a Vilafranca del Penedès, i la BV-2115 de Vilanova i la Geltrú a l'Arboç.

Altres mitjans per accedir al Pla Especial són el ferrocarril o les línies d'autobusos de les poblacions de l'àrea. Tot i així, els seus punts de parada no són gaire properes als límits del Pla Especial.

Per ferrocarril:

- RENFE, línia de Barcelona a Sant Vicenç de Calders per Sitges i Vilanova i la Geltrú (fins a aquesta última es considera "metro regional" amb una freqüència de pas dels trens de rodalies no superior a uns 12 minuts). Les principals parades d'accés al parc són: Viladecans, Gavà, Castelldefels, Garraf, Vallcarca, Sitges i Vilanova i la Geltrú.
- Ferrocarrils de la Generalitat, línia Barcelona-Sant Boi (enllaç amb autobusos a Gavà)

Per autobús, amb les següents línies:

- Amb Gavà i Bruguers:
 - Línia Barcelona (Pl. Espanya) - Gavà (L-80, L-81, L-82)
 - Línia Cornellà (Sant Ildefons) - Gavà (L-85)
- Amb Begues:
 - Línia Olesa de Bonesvalls - Begues - Gavà - Castelldefels
 - Línia Barcelona - Begues
- Amb Castelldefels:
 - Línia Barcelona (Pl. Goya) - Castelldefels
 - Línia Castelldefels - Gavà platja (L-92)
 - Línia Barcelona (Pl. Universitat) - Castelldefels platja
- Amb Vilanova i la Geltrú (amb l'ampliació del Pla Especial):
 - Línia Barcelona (Pl. Espanya) - Vilanova i la Geltrú (Estació de RENFE)
 - Línia Vilafranca del Penedès - Vilanova i la Geltrú (Estació de RENFE)
- Amb Olivella podem anar en autobús arribant primer en tren a Vilafranca del Penedès o Sitges i després en bus cap a Sant Pere de Ribes i d'allà a Olivella (bus)

ESTUDI DE LA COMARCA I DELS MUNICIPIS AFECTATS I PROPERA A L'ÀMBIT DE L'AMPLIACIÓ DEL PLA ESPECIAL

El Garraf

La comarca del Garraf limita al nord amb l'Alt Penedès, a l'oest amb el Baix Penedès, a l'est amb el Baix Llobregat i al sud amb la mar Mediterrània. Quatre dels sis municipis de la comarca es troben al litoral marítim i els restants són situats a les terres muntanyoses de la serralada Litoral, orientada de nord-est a sud-est i que mor al mar en arribar al poble de Calafell, ja al Baix Penedès.

Aquesta serralada, que té els seus cims màxims en el puig Bernat (606 m), puig de l'Àliga (417 m), la Talaia (315 m) i la Mola (532 m), dona a la costa un aire esquerp i feréstec. La seva alçada contrasta amb les suaus planícies de la mar Mediterrània i les valls del Garraf. Vilanova i la Geltrú, Sitges i Cubelles es troben en aquestes planes sorgides al miocè i al quaternari. La conca fluvial més important del Garraf és la del riu Foix, encara que un embassament a mig recorregut fa que aquest hi tanqui el seu escàs cabal i no arribi al mar. El Garraf, històricament i geogràficament lligat a l'Alt i Baix Penedès, és en realitat el Penedès Marítim. La tradició vinícola i aquesta unitat entre les tres comarques no quedà reflectida en la divisió territorial de 1936.

Les terres de Garraf foren escala obligada dels comerciants fenicis i grecs que tractaren amb els ibers, primers pobladors de les mítiques Adarró (Vilanova i la Geltrú) i Subur (Sitges). Aquestes, després romanes, foren les sortides comercials d'Olèrdola, que tenia funcions més aviat militars. Vilanova i la Geltrú, Sitges, Sant Pere de Ribes i Cubelles, a l'edat mitjana, eren viles fortificades. Hi ha algun vestigi d'art romànic, molt irregular, com el d'Olivella, i sobretot s'ha conservat un urbanisme de clar origen medieval, com el Castell (s. XIII) i el barri de la Geltrú, a Vilanova i la Geltrú.

Però l'actual imatge de les ciutats i la seva configuració urbanística són modernes: Sitges, protegida pel massís de Garraf, és una vila eminentment residencial i turística; Sant Pere de Ribes té noves urbanitzacions com tants pobles de la comarca; Cubelles, amb una petita indústria, també té un petit moviment turístic, adaptat a les necessitats i a l'espai de la vila. Vilanova i la Geltrú és el cap de comarca, que tingué un creixement lent, però que accelerà la seva expansió amb la indústria, i que manté un turisme familiar al qual reserva uns espais i uns serveis que la fan ser ambiciosa en aquest camp. En l'àmbit econòmic les indústries metal·lúrgica, tèxtil, química i cimentera són, juntament amb el turisme i els serveis, la seva principal font de riquesa. La pesca segueix mantenint la seva puixança, especialment al port de Vilanova i la Geltrú. Aquest port, en la seva quàdruple vessant —mercant, passatgers, pesca i esportiu— és el tercer port en importància de Catalunya.

El 85% de la població es situa al triangle Sitges - Vilanova - Sant Pere de Ribes; les muntanyes estan gairebé deshabitades. La major part de la població està ocupada al sector serveis, fet que es fa més evident en poblacions com Vilanova i la Geltrú i Sitges.

Resum de dades generals de la comarca del Garraf

Capital: Vilanova i la Geltrú amb 50.068 hab. Superfície: 184,1 km², és a dir, representa, el 0,6% de Catalunya. Població de dret: 76.915 hab. Població ocupada: 27.213 hab. Densitat: 417,8 hab/km². Agrària: 3,2%. Construcció: 12,4%. Industrial: 30,2%. Serveis: 54,2%.

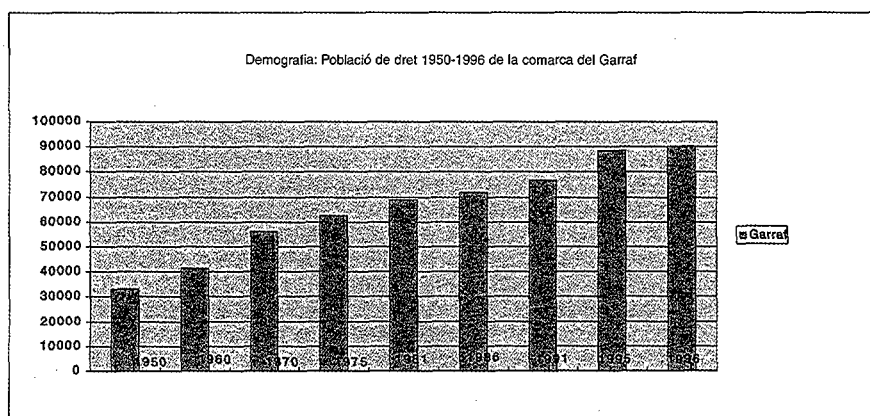
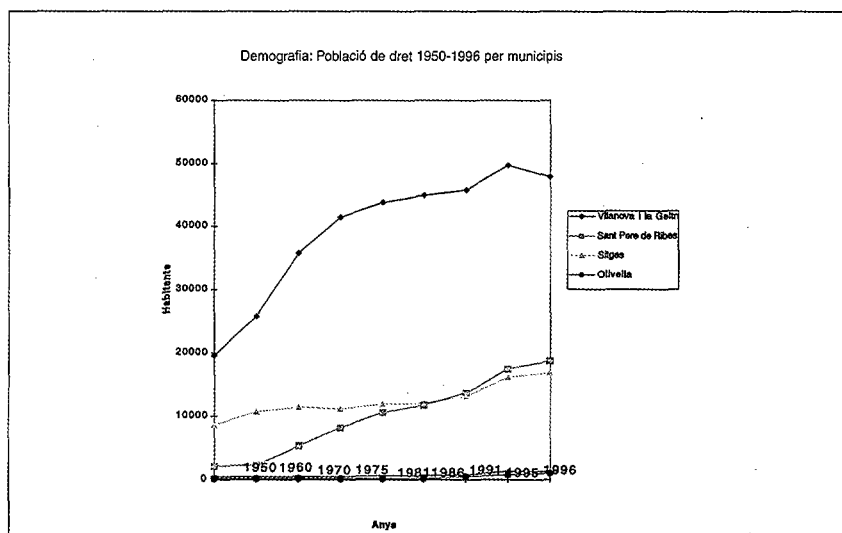
Població

El municipi més poblat és Vilanova i la Geltrú (del qual, tot i que no costa al cens oficial, el 1998 la població de dret era de 50.068 hab.), és a dir, el 53,36% de la població total de la comarca. Vilanova i la Geltrú dobla, amb escreix, els habitants de dret de Sant Pere de Ribes i quasi triplica els de Sitges.

El creixement més espectacular és, però, des del 1950, el de Sant Pere de Ribes, a causa del creixement exorbitant de les segones residències, que estan esdevenint de primera des de la inauguració de l'A-16 el 1992 (tram fins a Sitges) i el 1998 (tram fins al Vendrell).

La comarca del Garraf ha experimentat un increment progressiu en el nombre d'habitants.

Per a la resta dels municipis més petits de la comarca també sembla que la segona residència experimenta un creixement notable a partir de la dècada dels '80.

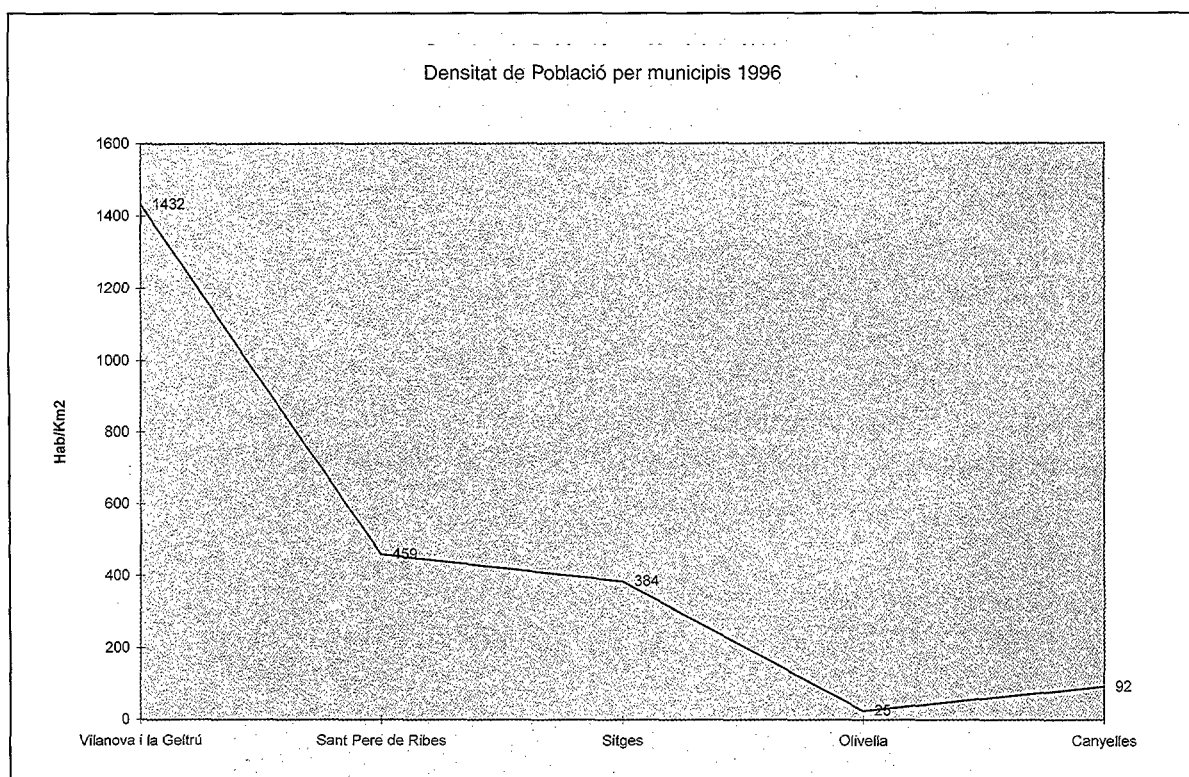

Densitat

La comarca del Garraf és una de les més petites de Catalunya, només ocupa el 0,6% de la superfície total de Catalunya, però per contra multiplica per 2,57 vegades la densitat mitjana de la seva població.

Tanmateix, és travessada, i molt ben comunicada, per totes les vies de transport avui conegudes —marítimes: el port de Vilanova i la Geltrú (comercial, pesquer, nàutic i de passatgers amb les Illes Balears) és el 3r port en importància de Catalunya; terrestres: autopista A-16 "Pau Casals", variants, rondes, carreteres comarcals, locals, etc.; ferrocarril: trens d'alta velocitat (Euromed i Talgo), ràpids i expressos de llarg recorregut, "metro regional" de rodalies Barcelona-Vilanova i la Geltrú, trens de mercaderies, etc.; aèries: l'aeroport de Barcelona (Prat de Llobregat) és a només 15 minuts de la capital de la comarca, Vilanova i la Geltrú (per l'A-16 "Pau Casals").

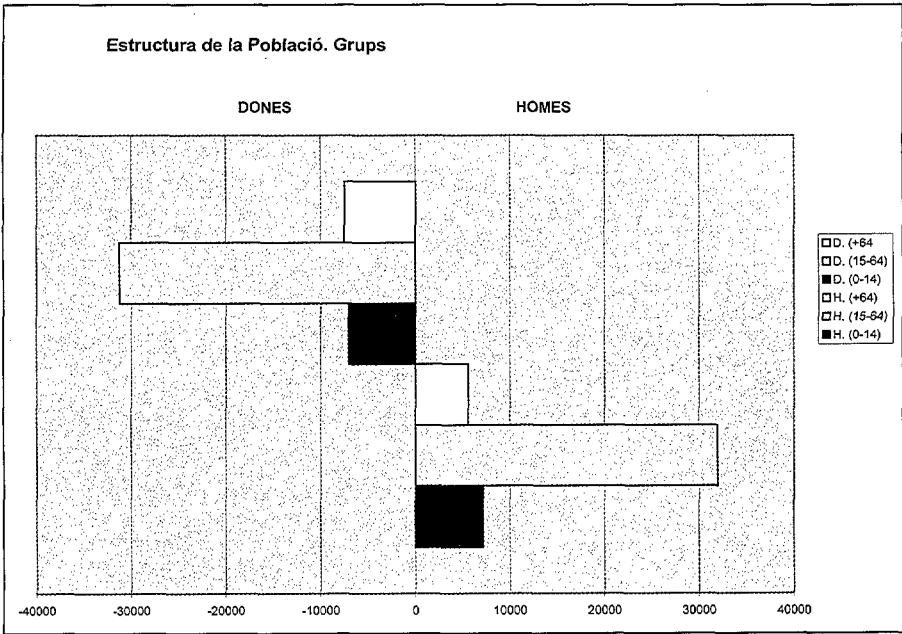
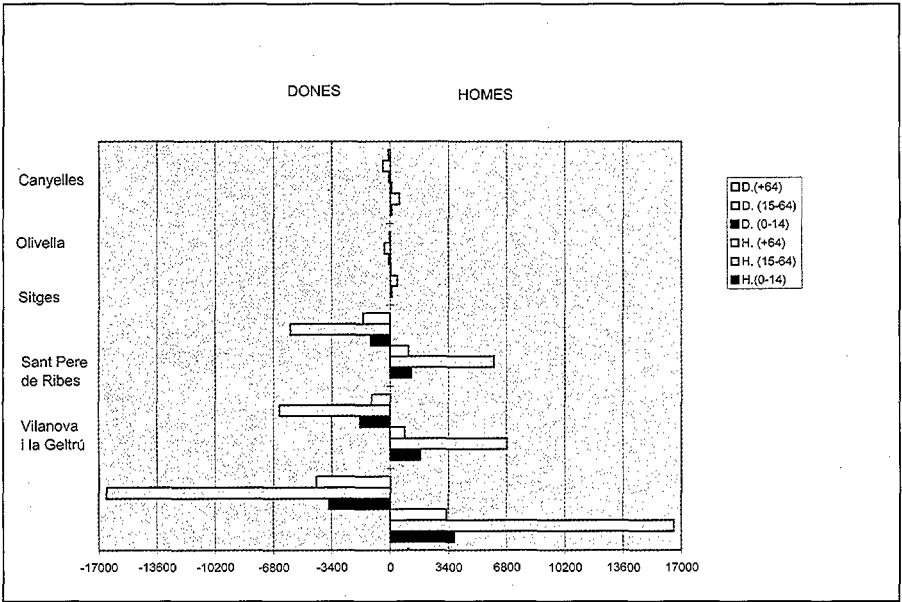
El municipi amb menys població és Olivella, a causa en part de les pitjors vies de comunicació de tota la comarca, el poc sòl urbà disponible i la seva complicada orografia muntanyosa.

Edats

Com a conclusió de l'anàlisi de població per edats, es pot assenyalar que hi ha gairebé el mateix nombre d'homes que de dones, en totes les edats, i que en general la població està emmarcada dins l'espai d'edat de 15-64 anys.

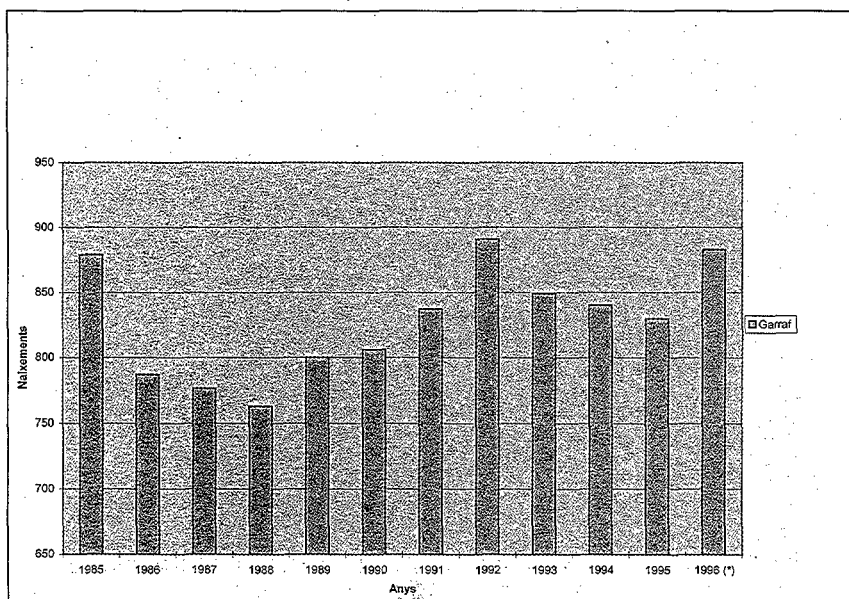
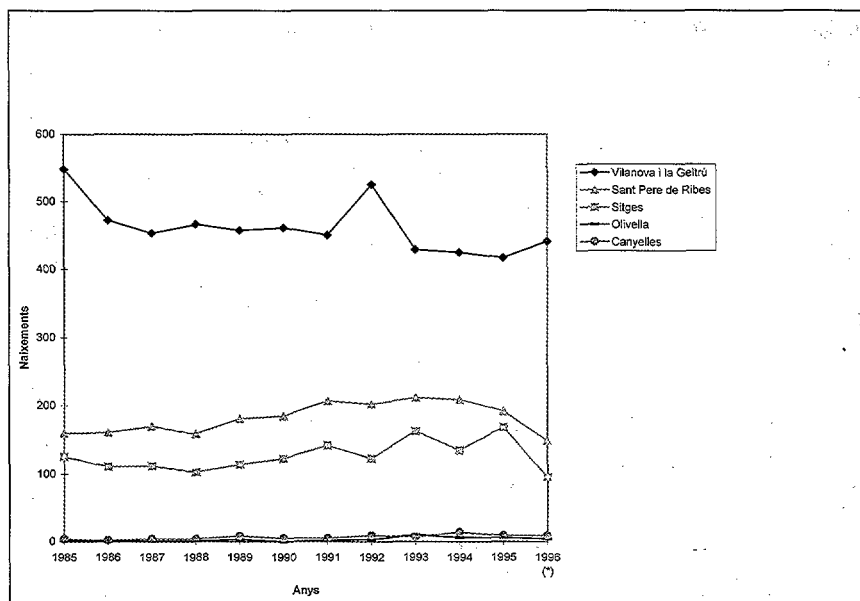
En l'anàlisi per municipis es pot afirmar que la major part de la població està concentrada en l'interval d'edat 15-64, destacant els municipis de Vilanova i la Geltrú, Sant Pere de Ribes i Sitges, per aquest ordre, com els municipis amb més persones emmarcades en l'interval 0-14 anys.

Naixements

Els municipis més poblats tenen com a conseqüència un nombre de naixements més elevat, fet que explica l'alta densitat de població. Vilanova i la Geltrú és el cas més espectacular en creixement poblacional per naixements respecte a la resta de municipis de l'ampliació del parc natural.

En general la tendència del municipi de Vilanova i la Geltrú és de disminució del nombre de naixements, amb una lleugera recuperació positiva en el darrer any estudiat. En canvi, en la resta de municipis, amb creixements poblacionals més modestos, la tendència general era d'un petit creixement sostingut que es transforma en els darrers anys en una notable davallada i tendència a la baixa.

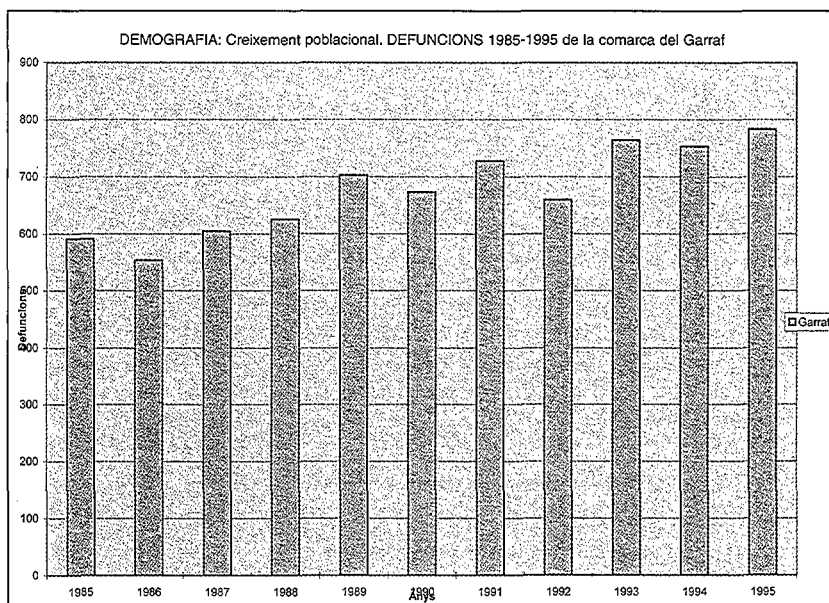
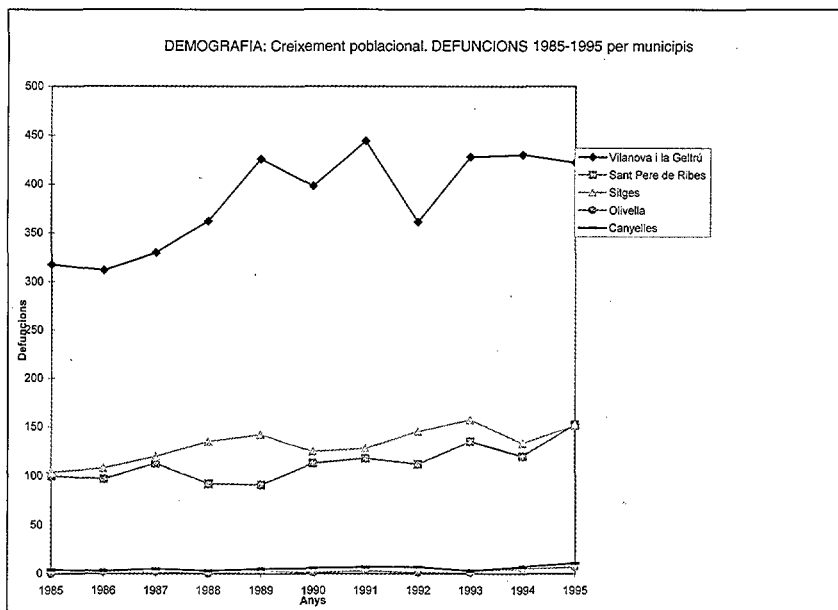

Defuncions

El municipi amb més defuncions és Vilanova i la Geltrú, donat que és el territori amb més població.

El nombre de defuncions ha seguit una oscil·lació que pot haver vingut donada per un canvi de generacions.

Es palès un increment moderat sostingut del nombre de defuncions a tots els municipis, i que no resulta més notable, possiblement, pels nombrosos avanços en el camp de la medicina.

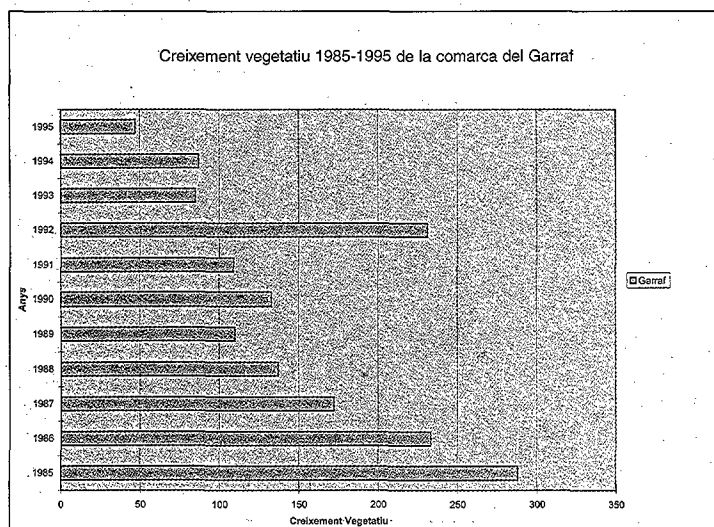
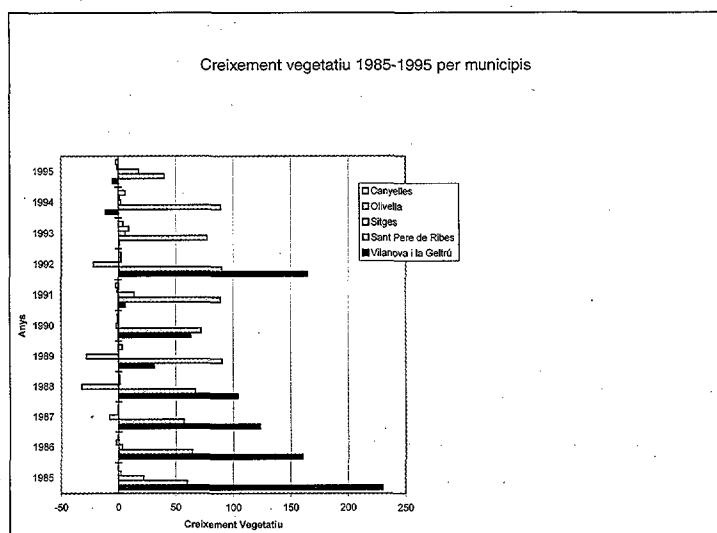

Creixement vegetatiu

La comarca del Garraf presenta una molt clara tendència a la disminució progressiva del creixement vegetatiu de la població, malgrat la notable inflexió positiva del 1992, a causa de la davallada de naixements i l'increment de defuncions.

El creixement vegetatiu negatiu d'algunes poblacions, donat pel fet evident que es produeixen més defuncions que naixements, ens fa pensar en una població amb tendència a l'envel·liment (ex.: Vilanova i la Geltrú).

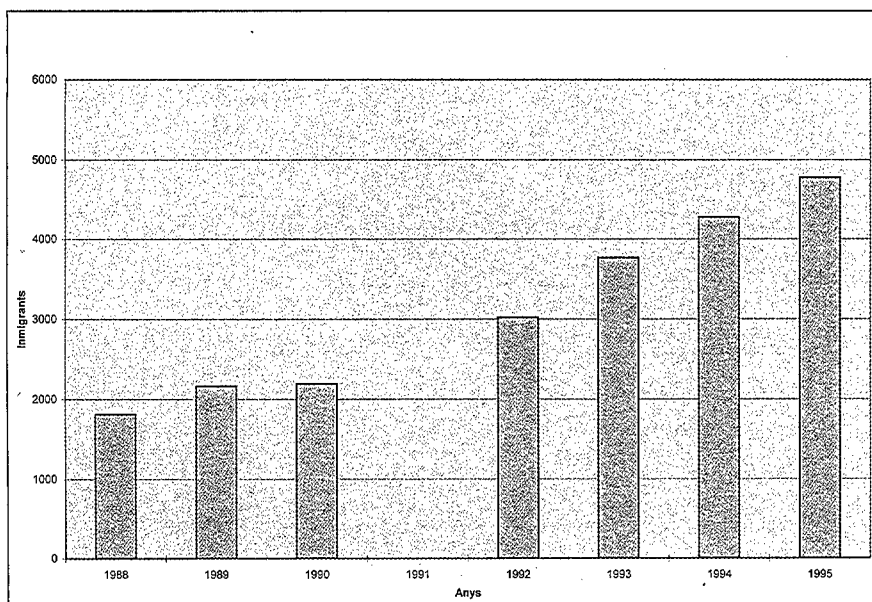
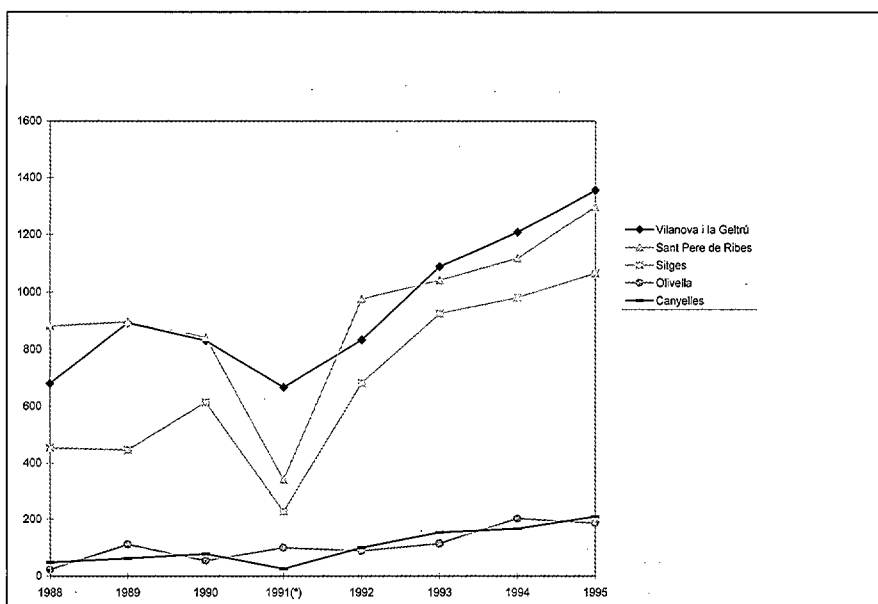
Quant a l'anàlisi per municipis destaca Vilanova i la Geltrú per la tendència clarament negativa respecte al creixement vegetatiu, en contrast amb Sant Pere de Ribes, situació totalment oposada a l'anterior, en clara tendència de creixement vegetatiu positiu. La resta de municipis, Olivella, Canyelles i, sobretot, Sitges, presenten un creixement vegetatiu negatiu, que principalment en el cas de Sitges pot venir donat per un envelliment de la població.

Immigració

Revisat l'anàlisi del moviment immigratori per als municipis de la comarca, podem concloure que el municipi amb un nivell d'immigració més alt és, sens dubte, el de Vilanova i la Geltrú, seguit molt de prop pel de Sant Pere de Ribes i amb una mica més de distància pel de Sitges. La millora de les comunicacions per ferrocarril ("metro regional" de rodalies) i l'obertura final del tram de l'autopista A-16 "Pau Casals" des de Sitges fins a Coma-ruga poden disparar encara molt més aquests índexs en els propers anys.

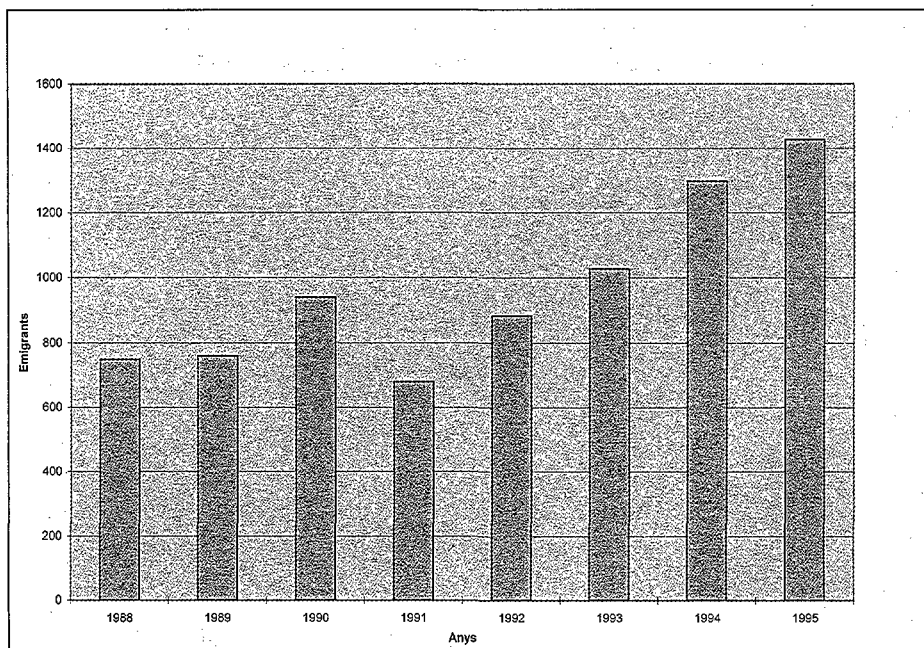
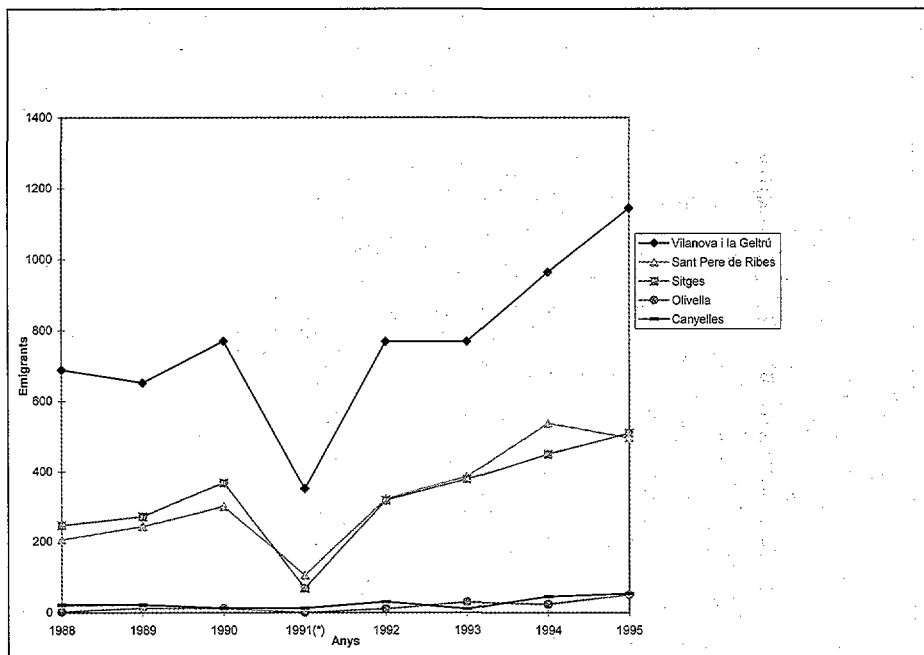
Els municipis amb menor immigració i amb una molt petita tendència a l'alça són Olivella i Canyelles.

Emigració

Si observem les gràfiques anteriors, apreciarem que el municipi amb més forta emigració és el de Vilanova i la Geltrú, que es destaca, en molt, de la resta de municipis. Malgrat tot, el nombre d'emigrants és clarament inferior al d'immigrants.

Els municipis amb la taxa més baixa d'emigració són Olivella i Canyelles.

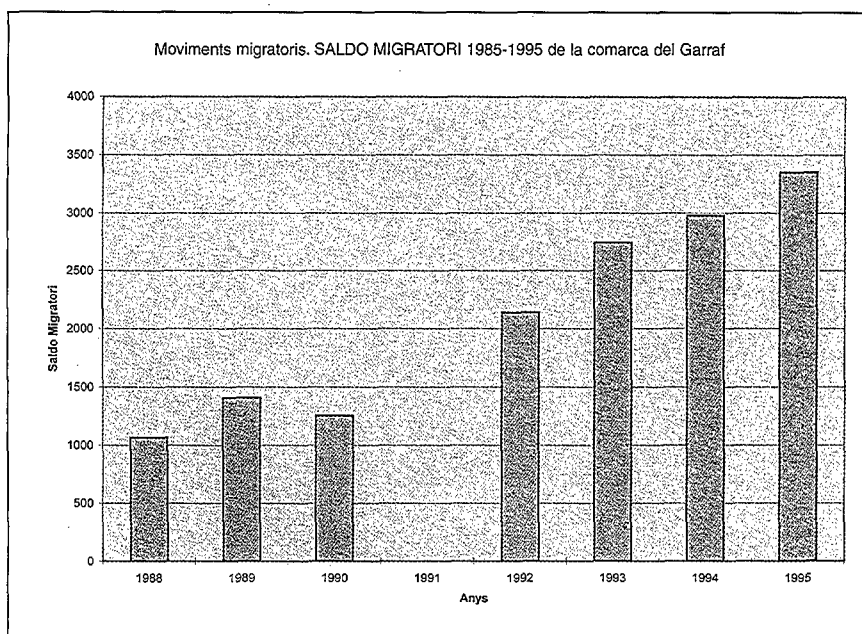
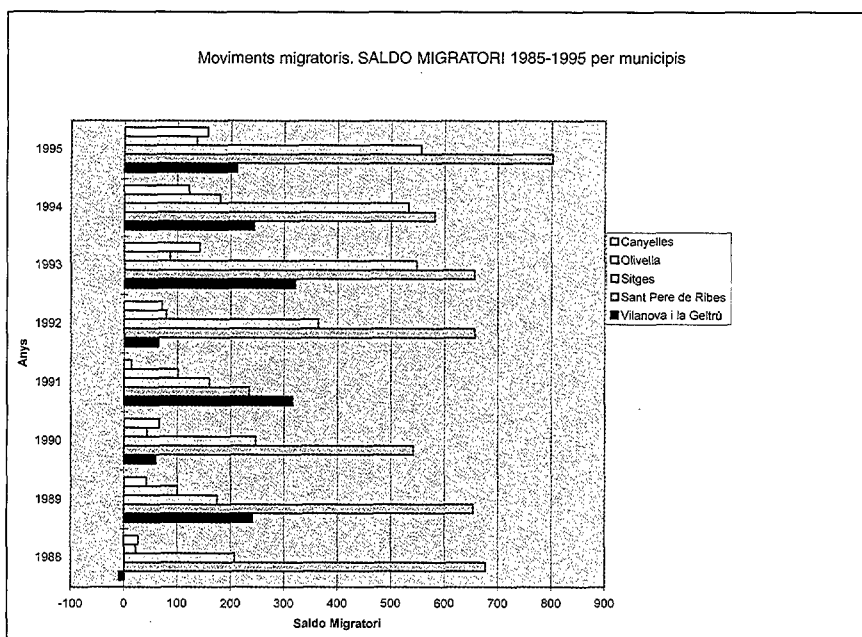

Saldo migratori

Després d'analitzar el saldo migratori, el municipi amb un saldo migratori més alt és el de Sant Pere de Ribes. Segueix, amb una certa distància, el de Sitges.

El municipi de Vilanova i la Geltrú té una clara evolució a la baixa del seu saldo migratori.

Canyelles i Olivella, tot i tenir el saldo migratori més baix, tenen una moderada tendència alcista, sense gaire inflexions.

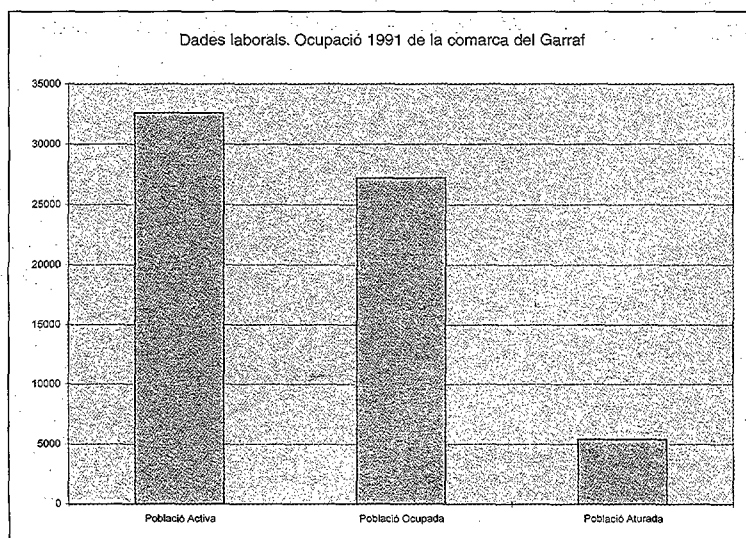
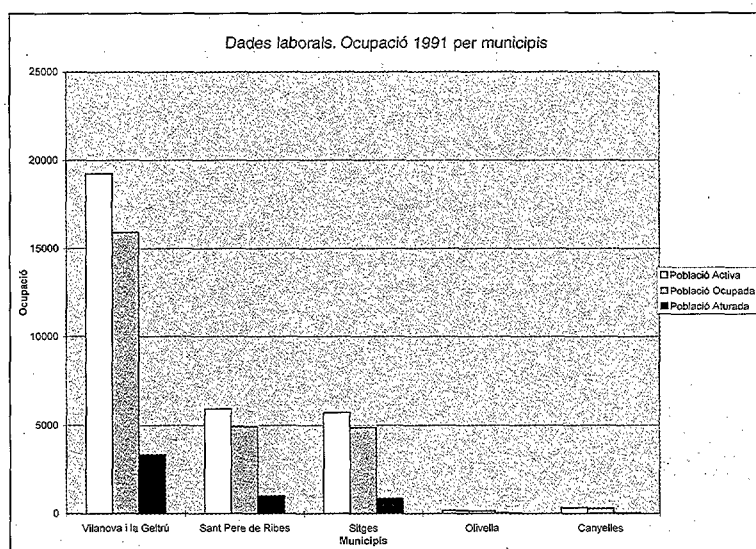
Dades laborals

En l'anàlisi per municipis podem observar que Vilanova i la Geltrú és el que registra un major nombre de població, tant activa com ocupada i aturada, ja que és, també, el més poblat.

Sant Pere de Ribes i Sitges, amb molta distància envers Vilanova i la Geltrú, presenten taxes gairebé idèntiques en població activa, ocupada i aturada.

Finalment, el municipi d'Olivella presenta l'índex més baix, superat a poca distància pel de Canyelles.

Les dades es corresponen a la realitat econòmica dels municipis, sense registrar-se variacions significatives no atribuïbles a altres efectes, com podria ésser la creació d'una infraestructura nova, o, en el nostre cas, l'ampliació del Pla Especial.

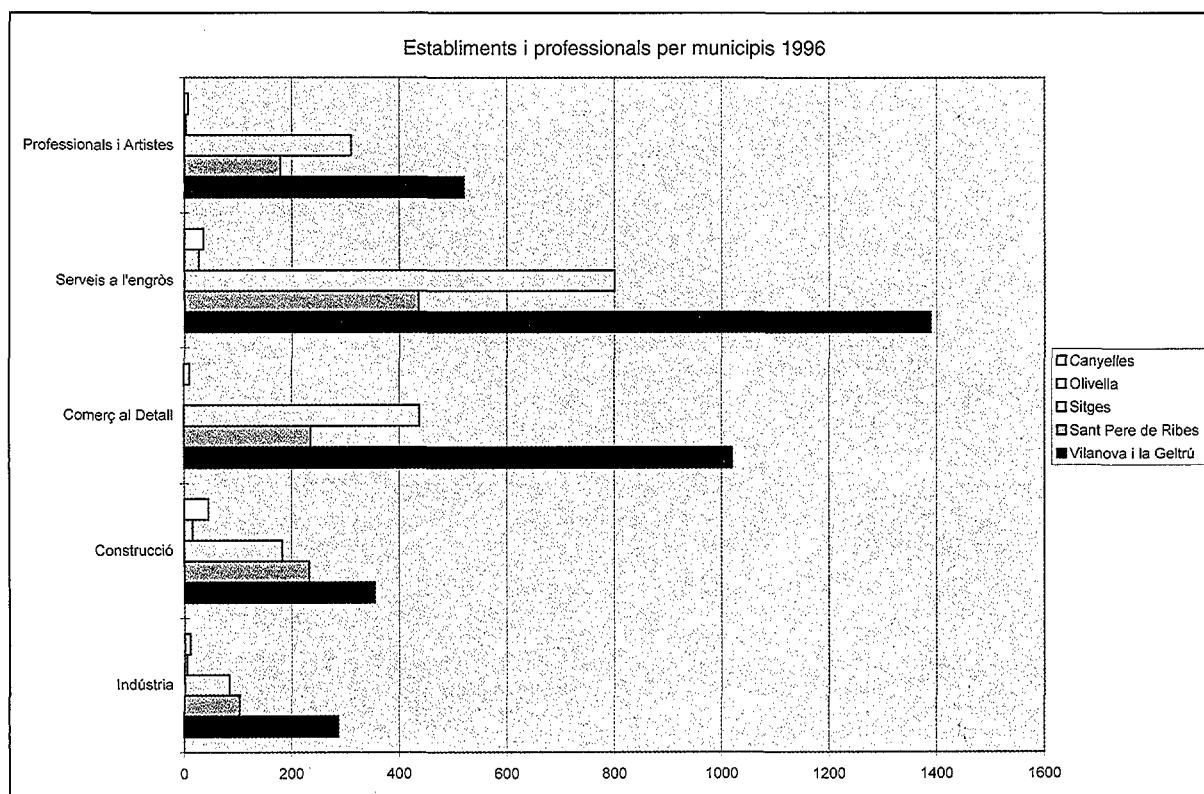

Població ocupada

Segons les dades, es pot comprovar que les activitats que ocupen la població són principalment:

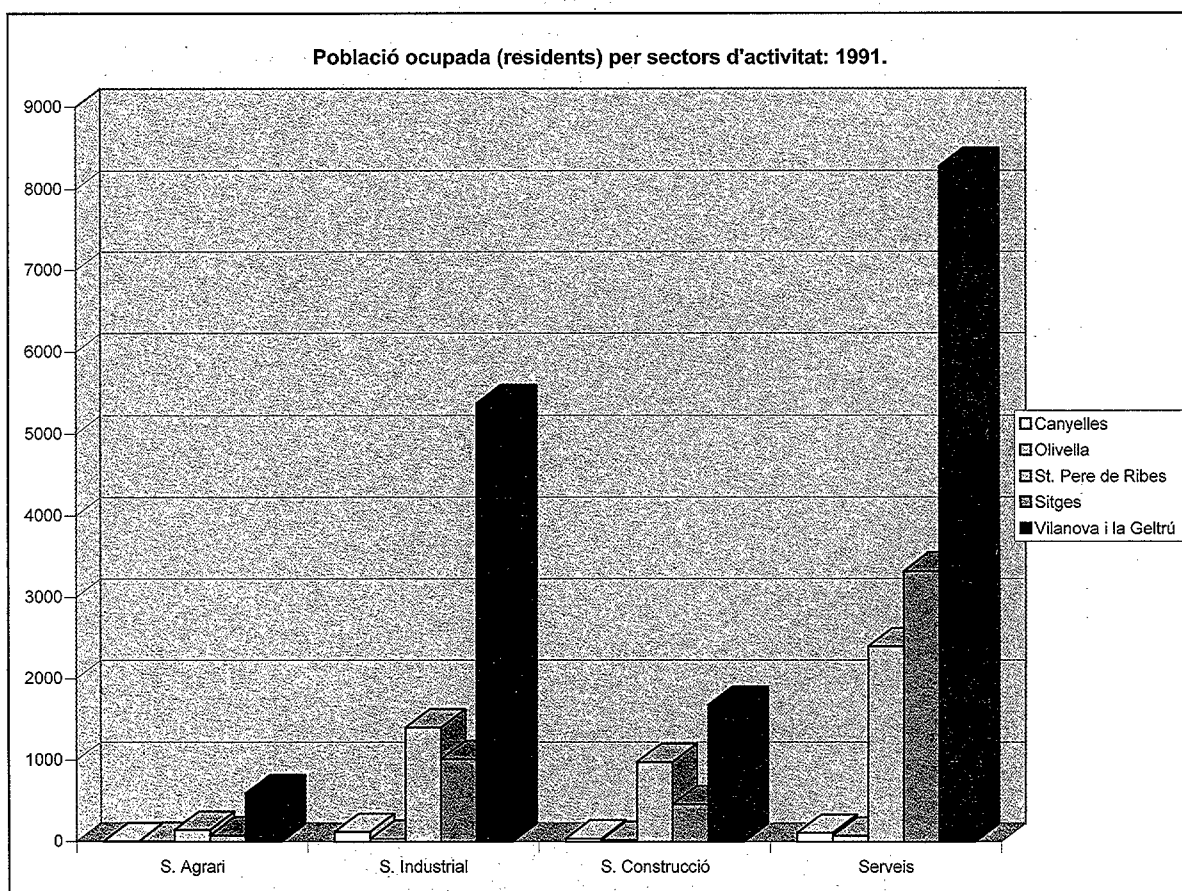
- El sector de serveis, que duplica gairebé al sector industrial.
- El sector de la construcció, que representa la cinquena part del sector més potent, el de serveis.
- Finalment, el sector agrari es troba en franca regressió a tots els municipis, destacant Vilanova i la Geltrú per damunt de la resta de municipis.

Podem concloure que el sector de serveis es troba molt desenvolupat a la zona d'afectació de l'ampliació del Pla Especial, la qual cosa demostra una clara vocació d'aquesta àrea pel turisme i la terciarització, detall molt important per acollir-hi el possible increment de visitants que pot esperar-se després de l'ampliació del Pla Especial. No oblidem que el municipi de Vilanova i la Geltrú és la capital de la comarca del Garraf i que a l'incorporar-se per primera vegada al Pla Especial, a través de l'ampliació, pot representar la gran porta sud d'accés al Pla Especial del Garraf, i que es troba dotat amb la totalitat d'infraestructures de comunicació i transport, un potent sector terciari i un bon equilibri entre els diversos sectors d'activitat.

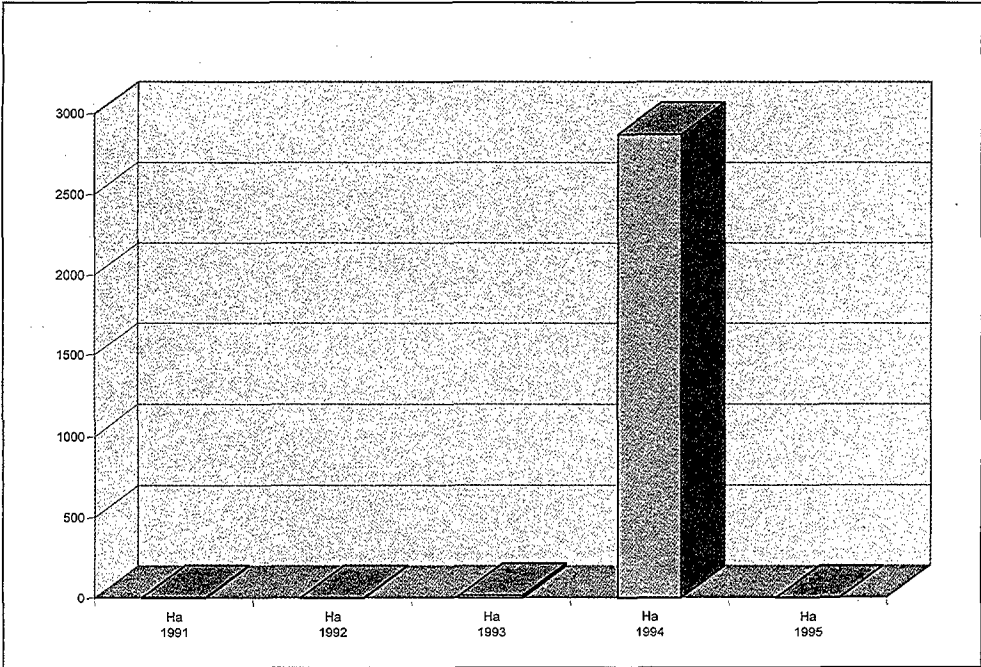
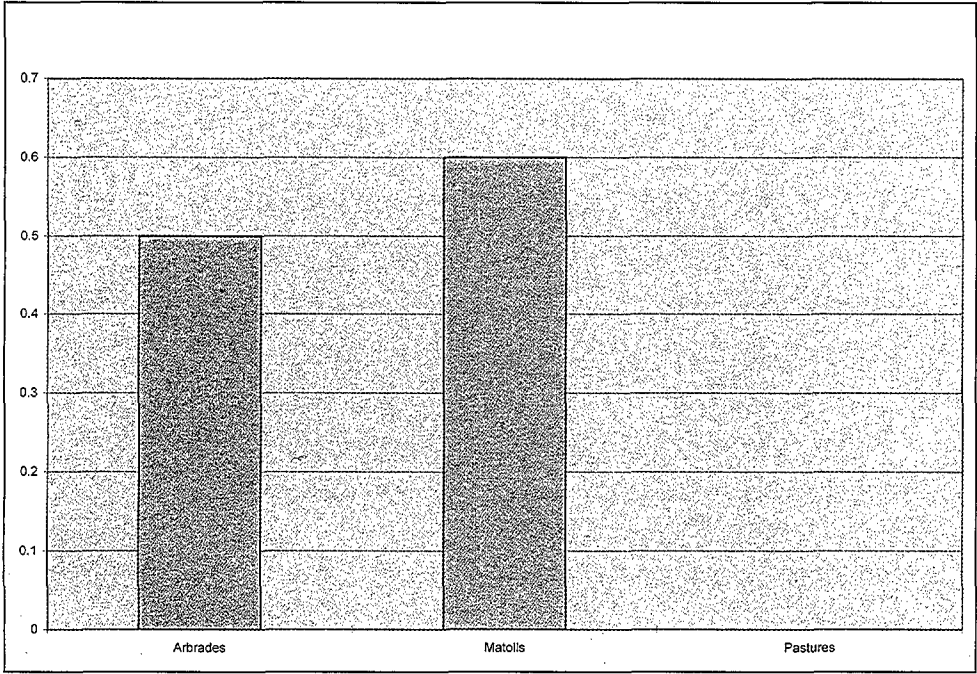
Establiments i professionals

Com ja ha quedat palès a les gràfiques anteriors els sectors que més destaquen, en general, són els de serveis a l'engròs i els de comerç al detall, com es fa evident a les poblacions de Vilanova i la Geltrú, Sitges i Sant Pere de Ribes (per aquest ordre); en un segon terme i en clara diferència destacaríem els professionals i artistes, la construcció i, per últim, la indústria, quedant com a municipis mes representatius de la construcció i la indústria Vilanova i la Geltrú i Sant Pere de Ribes, seguits amb una certa distància per Sitges.

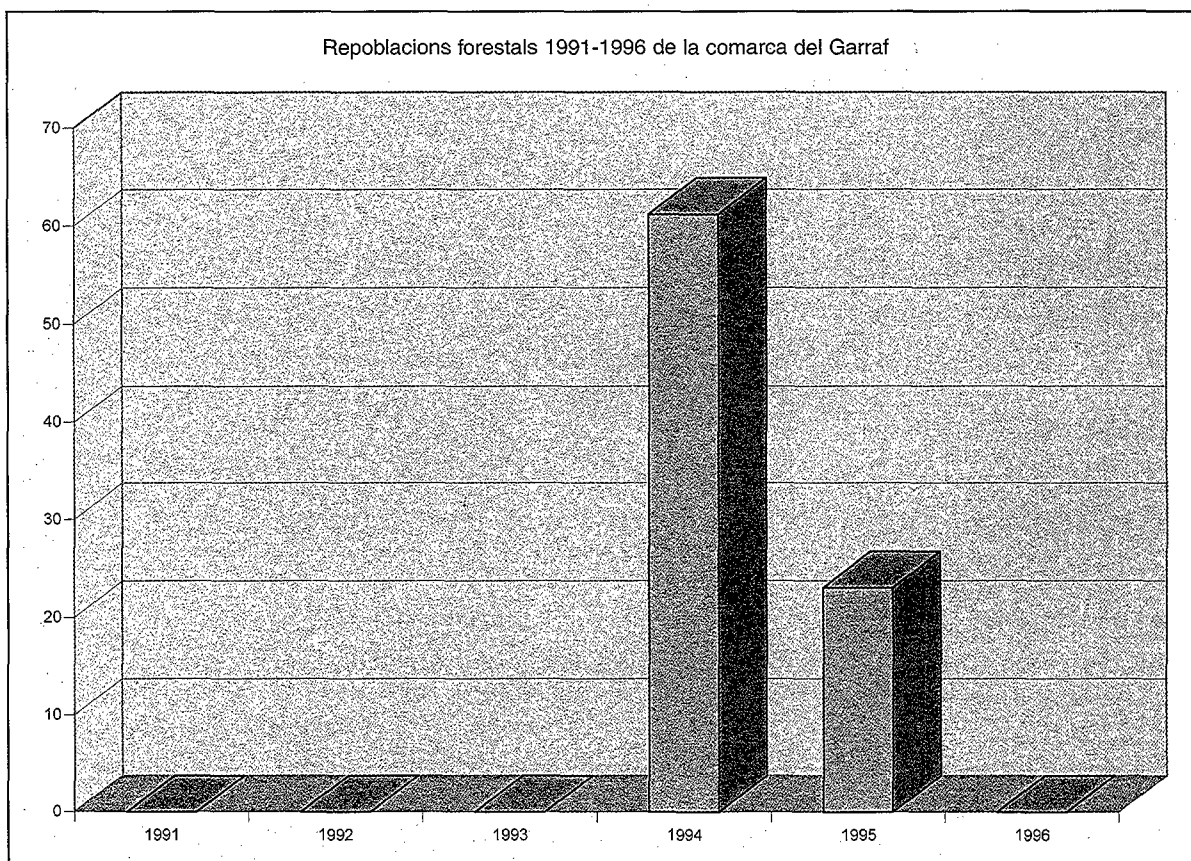
Incendis forestals

En l'anàlisi de les hectàrees afectades l'any 1994 observem una gran variació respecte als altres anys perquè en aquest any es va produir el segon incendi del Pla Especial més important d'aquest segle (l'any 1982 va ser el primer), que va afectar sobretot arbusts i matolls, molt predominants a la zona, i arbrades, afectant-se, a més de la comarca del Garraf, les veïnes del Baix Llobregat i l'Alt Penedès.

Repoblacions forestals

De l'anàlisi de la gràfica podem concloure que els anys en què hi ha hagut un major nombre de repoblacions forestals han estat el 1994 i el 1995. Aquesta marcada diferència respecte als altres anys, que figuren a la gràfica, la podem relacionar amb les tasques de millora del medi després de l'incendi que va ocórrer a principis de l'any 1994.

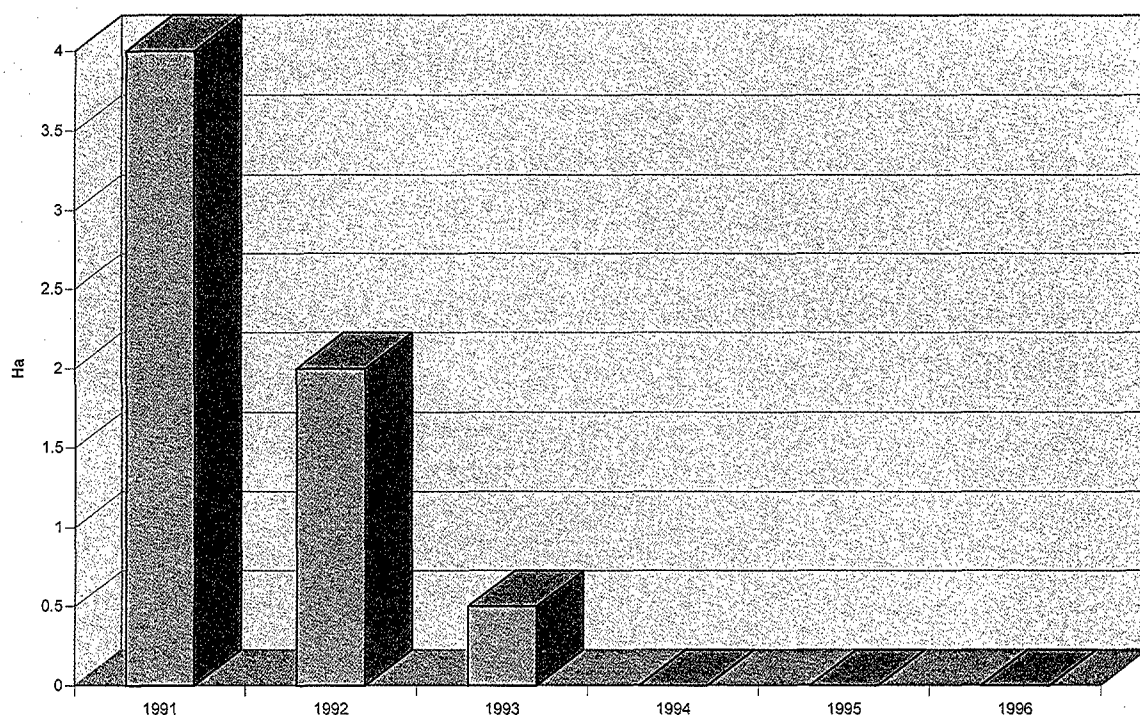

Rompudes forestals

De les dades disponibles a l'Institut d'Estadística de Catalunya referents a la comarca del Garraf, es pot observar que hi ha hagut un espectacular descens fins a l'eliminació del nombre de rompudes forestals.

Això significa una clara component conservadora o bé d'abandonament del bosc i l'espai forestal en general de la zona d'ampliació del Pla Especial.

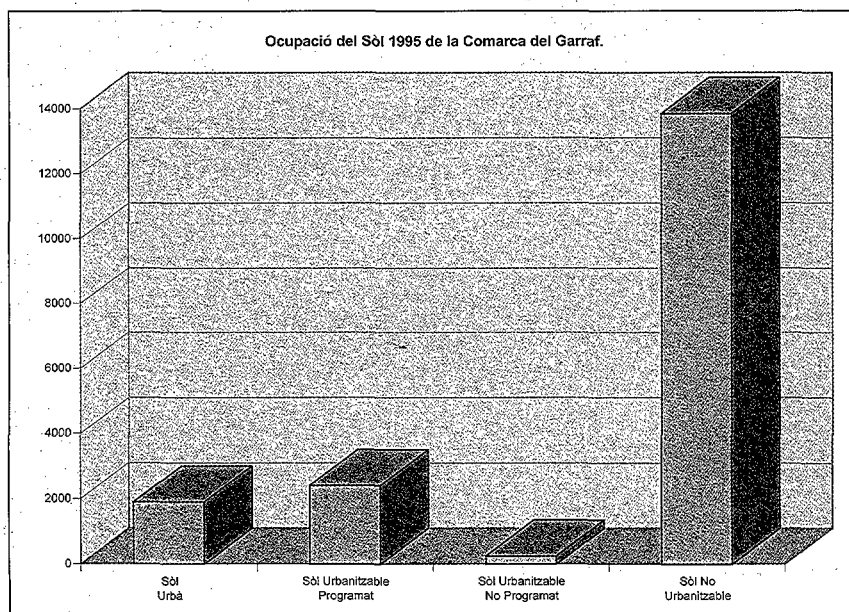
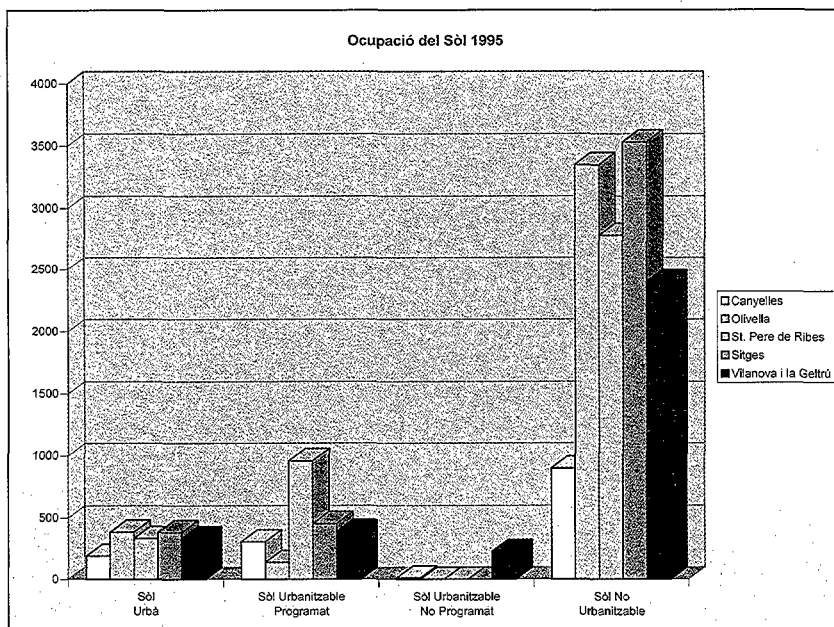
Rompudes Forestals 1991-1996 de la comarca del Garraf.

Ocupació del sòl

La conclusió més important és que el sòl no urbanitzable és majoritari a la comarca, destacant el municipi de Sitges, seguit de prop pel d'Olivella. A més distància figuren Sant Pere de Ribes i Vilanova i la Geltrú. L'últim és Canyelles.

En realitat el municipi de Canyelles no és tan sols el municipi amb menys sòl no urbanitzable, sinó el que encara és més evident: aquell en què la proporció de sòl no urbanitzable, en comparació amb la resta de qualificacions del sòl, és el de menor proporció relativa. Existeix una gran quantitat d'urbanitzacions dispersades al llarg del seu petit terme municipal.

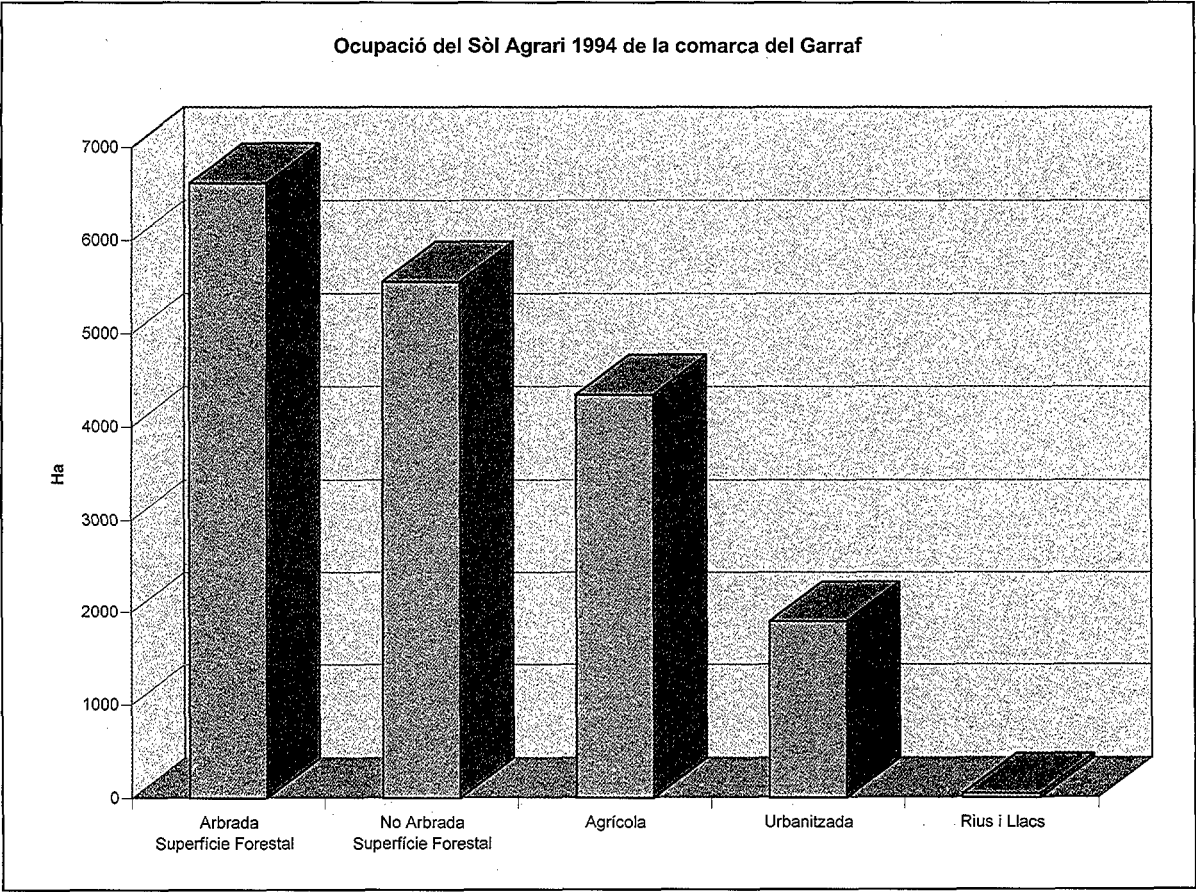

Sòl agrari

Amb aquesta gràfica feta amb dades del 1994, i recollint el coneixement tradicional, podem dir que el Garraf, en comparació a l'Alt Penedès (major ús agrícola del sòl) i al Baix Llobregat (menor ús agrícola del sòl), és la que actualment té més espai urbanitzat de les tres, però compta amb més zona forestal arbrada.

La comarca del Garraf no fa un ús significatiu del seu únic riu, el Foix, ja que, a més de ser un riu de règim intermitent, des del 1928 la presa de l'embassament del mateix nom impossibilita un curs regular d'aigua al curs baix i desembocadura del riu. Cal afegir que tampoc disposa de molt espai físic per fer aquest ús significatiu del riu.

Finalment, fer l'observació que la suma de la superfície forestal de Garraf (arbrada més no arbrada), més l'agrícola i la petita superfície del riu Foix és una quantitat considerable en contraposició a la superfície urbanitzada. En el futur caldrà vigilar per l'especial protecció i conservació d'aquest positiu equilibri. L'ampliació del Pla Especial del Garraf, qüestió que ens ocupa, ve a posar la primera pedra en aquest sentit, tot i que caldrà continuar insistint molt en aquesta progressió conservadora del medi físic i de la prevenció dels incendis forestals.

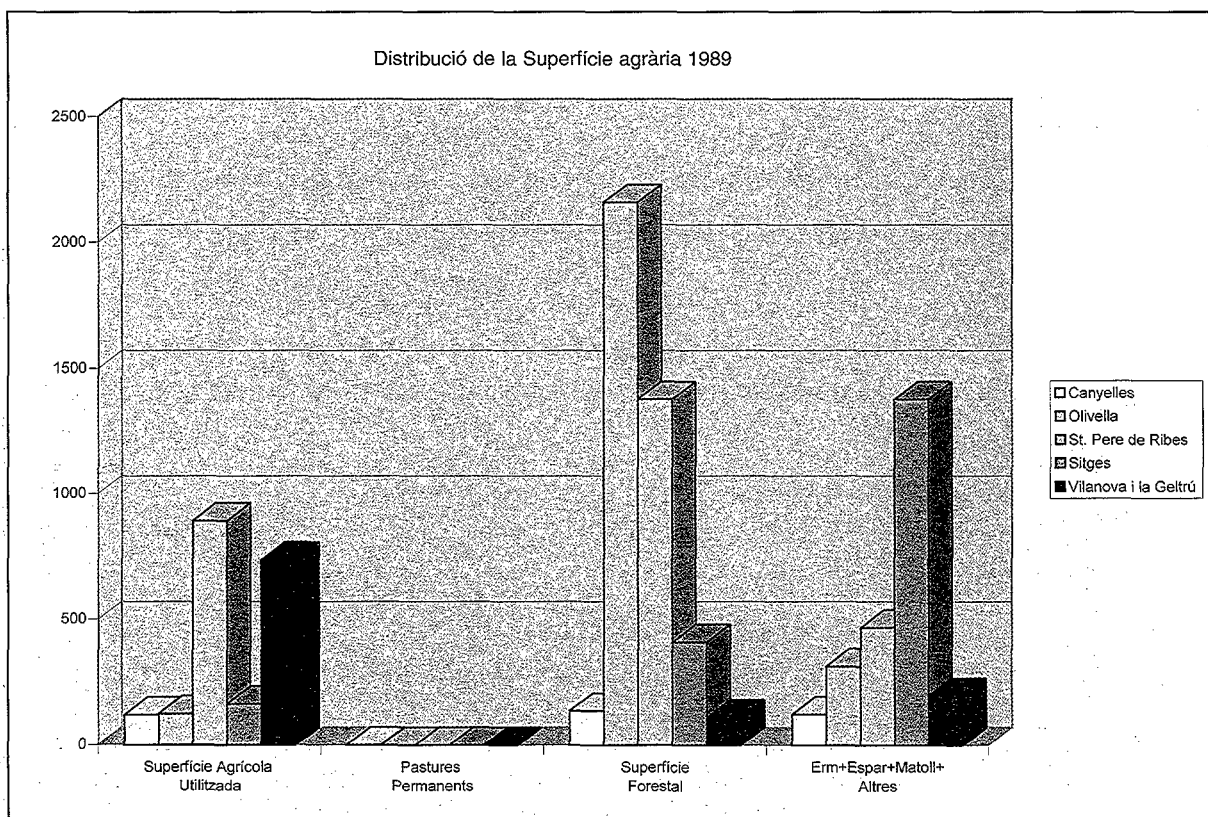

Superfície agrària

En general, les superfícies agrícoles més utilitzades són les de Sant Pere de Ribes i les de Vilanova i la Geltrú. La resta de municipis es troba a molta distància dels anteriors.

Només Canyelles té pastures permanents.

La superfície forestal és màxima a Olivella i mínima a Canyelles.

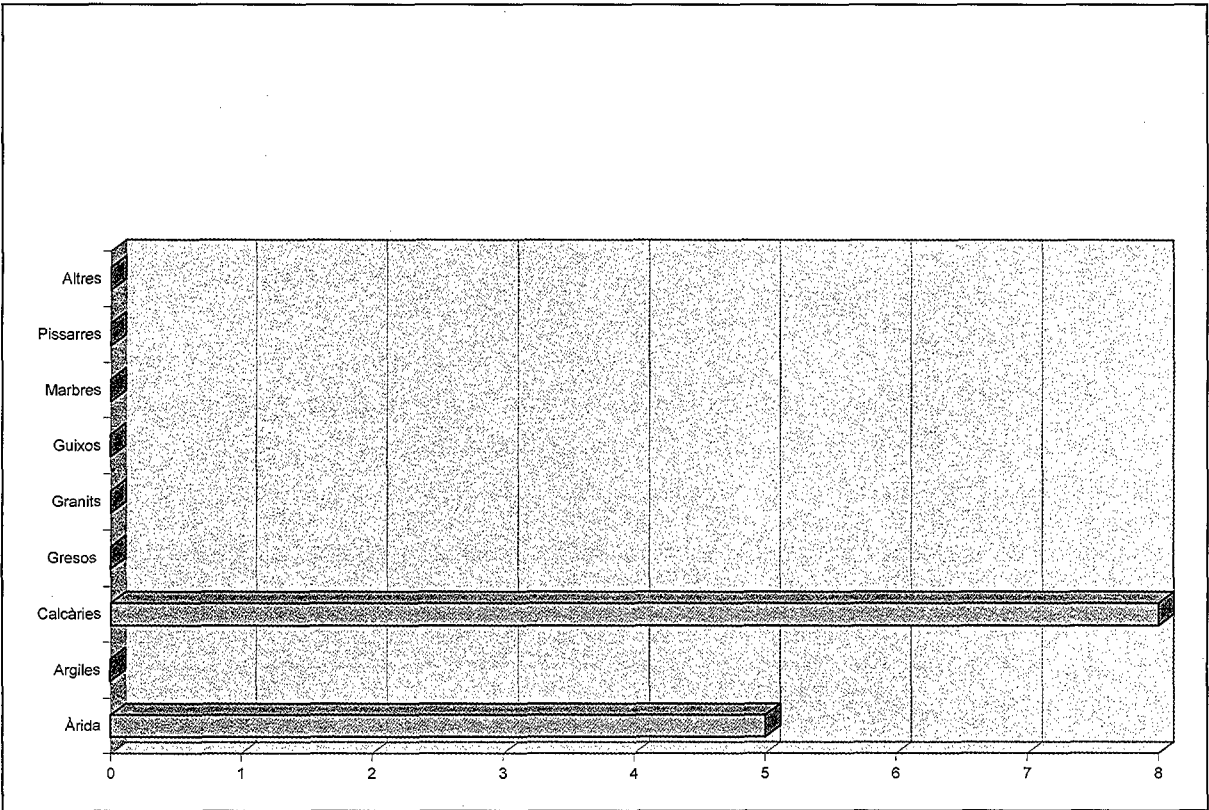

Mineria a cel obert

En general en la superfície actual que abasta el Pla Especial del Garraf (que comprèn les comarques del Garraf, l'Alt Penedès i el Baix Llobregat) les explotacions més usuals a les tres comarques són la d'àrids, argiles i calcàries.

En la comarca del Garraf, tal com podem observar a la gràfica, les extraccions són només d'àrids i de pedra calcària (la més abundant el 1996).

Aquest és un aspecte molt important a tenir en compte, ja que la mineria a cel obert d'àrids i de calcàries destrueix irreversiblement el relleu físic de la comarca i del Pla Especial.

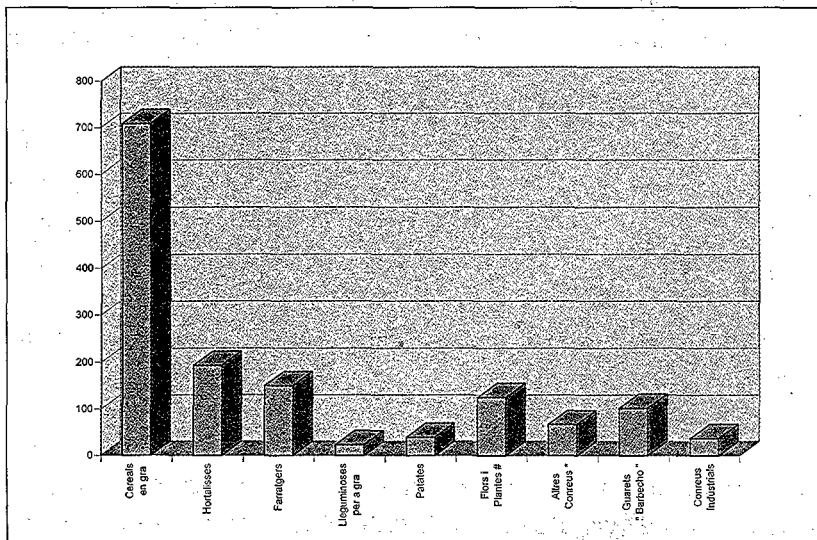
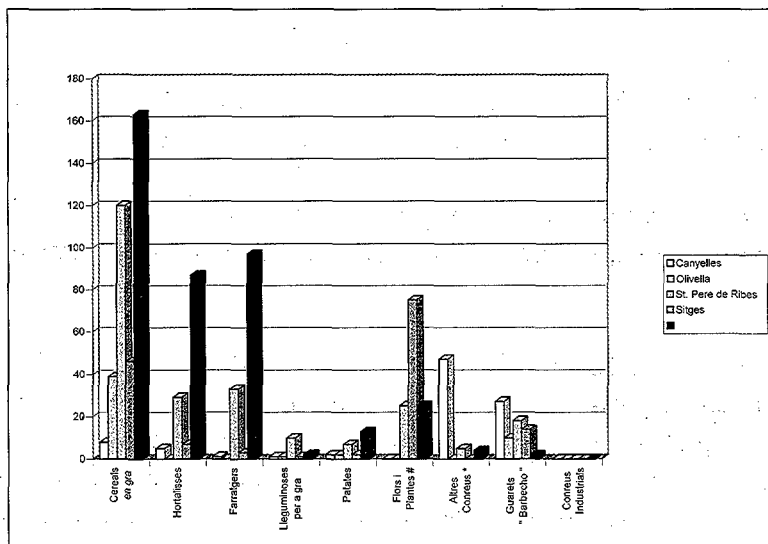

Conreus herbacis

En general, els conreus més importants a les tres comarques que conformen actualment el parc natural són les flors i plantes al Baix Llobregat, els cereals en gra a l'Alt Penedès i, a molta distància, els cereals en gra al Garraf.

D'allò que podem observar a les gràfiques, a la comarca del Garraf destaquen, sobre tots els altres, els cereals en gra, i la resta de conreus són comunitaris.

Per municipis, Vilanova i la Geltrú i Sant Pere de Ribes són majoritaris en cereals en gra, destacant, a més, Vilanova i la Geltrú en hortalisses, farratges i flors i plantes, ja que la seva plana agrícola és regada amb aigua de l'embassament del Foix des del 1928. Sant Pere de Ribes segueix a una certa distància en aquests mateixos conreus. Canyelles és el municipi més minoritari quant a conreus, i només destaquen altres conreus (que inclouen horts familiars) i els guarets.

LES EMPRESES I ACTIVITATS TURÍSTIQUES. L'EFFECTE ECONÒMIC SOBRE L'ÀREA D'AMPLIACIÓ DEL PLA ESPECIAL I EL SEU ENTORN

Ja en l'actual superfície del PEPMF natural podem trobar moltes empreses i activitats turístiques a l'entorn del Pla Especial: poblacions de l'entorn del PE com Castelldefels, Gavà, Sant Pere de Ribes, Vilanova i la Geltrú o la internacionalment coneguda Sitges atrauen gran quantitat de turistes.

Fins ara, a l'interior del PEPMF no hi ha oferta de càmpings a causa de la protecció que es fa a la zona, ja que, recordem-ho, tampoc és permesa l'acampada lliure. La incorporació de la capital del Garraf, Vilanova i la Geltrú, al Pla Especial dota aquest del major càmping de 1a categoria, en nombre i qualitat de places i en varietats de plantes i arbres que el configuren. Altres càmpings, de menor categoria i nombre de places, s'incorporen també a Vilanova i la Geltrú i Sitges.

Quant a les places hoteleres, destaquen novament Sitges i Vilanova i la Geltrú, que, recentment, han ampliat el nombre i qualitat de la seva oferta hotelera.

Els serveis de restauració són impecables en la cuina marinera i la ruta del xató de Vilanova i la Geltrú i Sitges, destacant també de forma singular certs restaurants de Sant Pere de Ribes i Canyelles.

L'ampliació del Pla Especial no canvia substancialment el típic visitant general del parc natural: majoritàriament turistes que el visiten durant un dia, ja que el parc, per les seves reduïdes dimensions, la qualitat de les seves vies de comunicació interna i la proximitat a tota mena de transport aeri, marítim i terrestre, té les condicions necessàries per ser una destinació de les clàssiques sortides de cap de setmana o dominicals. Fins a hores d'ara s'ha pogut constatar que el Pla Especial del Garraf no és actualment un ferm destí d'aquest tipus de visites organitzades, tot i que darrerament ens trobem amb una alça de l'oferta de qualitat en agències de guies turístics especialitzats en temes de natura: AGIS i el Centre d'Estudis del Mar a Sitges, i TESELA i el Consell Comarcal del Garraf a Vilanova i la Geltrú, per exemple.

Vilanova i la Geltrú, amb una festivitat del Tres Tombs de Sant Antoni Abat de les més populars de Barcelona, té una oferta equina de gran qualitat i nombrosa per realitzar, com ja es fa minoritàriament a Sitges, rutes a cavall pel parc, sobretot a la zona que s'incorpora en la nova ampliació del Pla Especial.

Així mateix, l'oferta vilanovina de *mountain bike* és de gran participació i ja forma part de les rutes habituals de la zona d'ampliació.

El senderisme i l'excursionisme, així com les activitats científiques i d'investigació en la natura, compten a Vilanova i la Geltrú amb dues entitats de gran prestigi i nombre de socis: l'Agrupació Excursionista Talaia i l'Institut d'Estudis Penedesencs, respectivament. No oblidem, a

més, que l'ampliació del Pla Especial incorpora nous trams de les vies que existeixen actualment com a senders de GR (Gran Recorregut).

Altres esports practicables dins el Pla Especial són l'espeleologia. L'Agrupació Excursionista Talaia de Vilanova i la Geltrú compta amb una secció espeleològica pròpia. L'ampliació del Pla Especial incorpora poques cavitats a les ja catalogades. S'ha de dir que algunes d'aquestes han desaparegut per l'acció de certes pedreres del terme de Vilanova i la Geltrú, d'altres han estat cegades al trobar-se dins de finques particulars. En general, les coves i avencs incorporats (sobretot a la vessant meridional del Montgròs) són de dimensions modestes i poc espectaculars, tot i que d'indubtable valor geològic i espeleològic.

L'escalada i la marxa per orientació són també activitats que s'incorporen i s'amplien en aquesta zona d'estudi d'ampliació del Pla Especial. Sobretot la marxa per orientació té una gran tradició en l'AE Talaia de Vilanova i la Geltrú. En la nova incorporació de terreny al Pla Especial s'inclouen penya-segats i àrees d'escalada tradicional.

Per les característiques geogràfiques, geològiques, botàniques i faunístiques de la zona d'ampliació del Pla Especial, aquest sector rep visitants, estudiosos, investigadors i centres educatius de tota mena. En aquest sentit, l'Institut d'Estudis Penedesencs (que abasta les tres comarques de l'Alt Penedès, Baix Penedès i Garraf) ha realitzat, des de la seva creació el 1976, una importantíssima tasca de divulgació i investigació local a través de les seves seccions de Geologia, Botànica, Ornitologia, Arqueologia, Història, Toponímia, Excursionisme, Fotografia, Turisme cultural, Filatèlia i Bibliografia.

També es pot parlar de turisme cinegètic a l'interior de l'àrea d'ampliació del Pla Especial, ja que existeixen diversos vedats de caça amb una important tradició. L'Agrupació de Caçadors de Vilanova i la Geltrú i Cubelles, juntament amb la de Castellet i la de Sitges, compten amb un nombre important de socis. Cal pensar, doncs, en una regulació adient d'aquesta activitat dintre de la zona d'ampliació del Pla Especial.

Quant al poblament rural i de masies, la zona d'ampliació és propera a importants nuclis agrícoles encara avui en plena activitat. La major part de les masies, algunes de les quals formen part del patrimoni arquitectònic dels municipis, es troben habitades i exploten conreus i ramaderies de tradició familiar. A la zona d'ampliació de Vilanova i la Geltrú no s'inclou cap urbanització il·legal. Per la banda de Sant Pere de Ribes, en canvi, existeixen dues urbanitzacions de certes dimensions que cal regular urgentment.

L'estudi de l'impacte socioeconòmic valora com a positiva l'ampliació del PEPME, sobretot en el sentit d'obrir una nova porta d'entrada a l'espai natural protegit cap a les terres més rurals de l'W i diametralment allunyada de la principal i actual porta d'entrada al Pla Especial, massa propera a l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Així mateix, incorpora, per fi, la ciutat de Vilanova i la Geltrú, capital de la comarca del Garraf, com a connexió ineludible cap al Camp de Tarragona i la depressió del Penedès, principal pol d'atracció comercial i turística en els estreps ponentins del massís del Garraf, reequilibrant un territori i un Pla Especial, fins aleshores massa decantat cap a

la connurbació barcelonina tan propera, i obrint el PEPMF, de ple, al tercer port de Catalunya i la connexió marítima amb la resta de la mediterrània.

La comarca del Garraf, i la seva capital Vilanova i la Geltrú, han patit durant anys un dels més alts índexs d'atur de la població catalana. L'ampliació del Pla Especial, en aquest sentit, obre expectatives de nous llocs de treball, sobretot indirectes, a l'integrar-se tota la infraestructura turística, hotelera i de restauració de la capital de la comarca a un PEPMF o espai natural protegit, que s'identifica amb el seu nom i que, sens dubte, crea noves i prometedores expectatives de futur.